

nik pokaždé zůstane se splatnými nároky na výživné v prodlení, jest patrně nesprávným. Podmínkou povolení zajišťovací exekuce jest podle tohoto ustanovení jen ta okolnost, že již jednou pro splatné výživné exekuce proti dlužníku vedena býti musila. Není tedy třeba vyčkávat, až dlužník opětne zůstane se splatným výživným v prodlení, nýbrž stačí, když byla již jednou jeho liknavost prokázána tím, že splatné výživné musilo býti proti němu dobýváno.

Čís. 2382.

Úřední zákaz dráze, by neodevzdala zboží příjemci, a zabavení zboží úřadem formelně k tomu oprávněným, jest pokládati za vyšší moc ve smyslu Šu 84 žel. dopr. řádu. Náleží sem zabavení zboží k rozkazu županského úřadu (na Slovensku). Není povinností dráhy, by zkoumala, zda zabavení bylo věcně odůvodněno.

(Rozh. ze dne 13. března 1923, Rv II 459/22.)

Žalující firma zaslala v prosinci 1919 dráhou na Slovensko rum, jenž byl nádražním velitelstvím v P. k příkazu tamního županského úřadu před vydáním příjemci zabaven a prodán. Žalobě na železniční erár o zaplacení kupní ceny procesní soud první stolice vyhověl, o d v o l a c í s o u d ji zamítl. D ů v o d y: S první stolicí nelze souhlasiti. Při správném právním posouzení věci dlužno uznati, že jest tu případ vyšší moci dle Šu 84 žel. dopr. ř., která dráhu sprostňuje povinnosti ku náhradě škody. Není sporno, že rum byl zabaven na rozkaz županského úřadu nádražním velitelstvím v P. a zabavení bylo provedeno poddustojníkem. Zabavení bylo tedy provedeno brannou mocí, proti které byl jakýkoliv odpor nemožným. V čl. 52 odst. IV. manipulační instrukce II., které se žalobce sám dovolává, jest výslovně nařízeno, že v případě zabavení zboží finančním anebo správním úřadem má se sice zaplacení poplatku požadovati, ale úřednímu rozkazu i v případě, že by placení bylo odepřeno, vyhověti. Tím spíše byla dráha nucena, vydati zboží vojenské ozbrojené moci, když tato zabavení provedla, a byla vůči ní vubec bezmocnou. Na této bezmocnosti dráhy nemohla ničeho změnití okolnost, že zabavení bylo snad nezákonné. Otázka zákonnosti zabavení je pro posouzení vyšší moci nerozhodna, a jen mimochodem se podotýká, že bez slyšení úřadu, který zabavení nařídil, a beze znalosti duvodu, které ku zabavení vedly a které nejsou známy, nelze ji vůbec řešiti.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Po právní stránce byla věc správně posouzena. Úřední zákaz dráze, by neodevzdala zboží příjemci a zabavení zboží úřadem jest pokládati za vyšší moc ve smyslu 84 žel. dopr. ř., jež sprostňuje dráhu z ručení, byl-li zákaz vydán a zabavení nařízeno v mezích jeho úředních oprávnění, nebo úředním orgánem v oboru působnosti mu přikázaném. Neboť

jako každý, proti němuž směřuje úřední výkon, jest i dráha povinna, by se podrobila úřednímu opatření, jež jest formálně po právu, a dopustila by se zakázaného činu, kdyby se mu zprotivila. Dráze nepřináleží, by zkoumala, zda jsou tu též hmotné předpoklady zákonnosti úředního výkonu; to jest věci toho, kdo se považuje úředním opatřením za stížena; ani obchodní zákon ani železniční dopravní řád ji nezmocňují, by hájila práv odesílatele proti úřednímu příkazu, formálně oprávněnému. V tomto případě byly lihoviny zabaveny na rozkaz županského úřadu. Že županský úřad jako úřad správní dle svého zákonného oboru působnosti byl formálně oprávněn, lihoviny zabírat a zabaviti, jest nepochybné a žalobkyně toto jeho formální oprávnění nepopírá. Dle toho, co bylo řečeno, byla tudíž dráha povinna, by jeho rozkazu uposlechla, aniž byla oprávněna nebo povinna zkoumati, zda zabavení jest v tomto případě též hmotně po zákonu odůvodněno. Tím byla dráze odňata moc, se zásilku nakládati, a jest proto ručení její dle §u 84 žel. dopr. ř. vyloučeno. Okolnost, že županský úřad dal zabrání provésti nádražním velitelstvím, není zde vůbec závažná, a netřeba proto ji bráti v úvahu.

Čís. 2383.

§ 11 (2) vyr. řádu nevztahuje se na soukromý výkon zadržovacího práva prodejem movitých věcí na burse.

(Rozh. ze dne 14. března 1923, R I 254/23.)

Banka Č., filiálka v H., poskytla Augustinu K-ovi zápůjčku k zakoupení 1513 akcií společnosti E., kteréžto akcie jí dal Augustin K. v zástavu. Ježto dlužník neplatil, pohrozila mu banka prodejem akcií na burse. Návrhu Augustina K-a, o jehož jmění bylo zahájeno řízení vyrovnací, by prodej akcií bankou byl na 60 dnů odložen, s o u d p r v é s t o l i c e vyhověl, r e k u r s n í s o u d návrh zamítl. D ů v o d y: Dlužník Augustin K. ve svém návrhu výslovně uvedl, že firma Č., filiálka v H., poskytla mu zápůjčku na zakoupení 1513 kusu akcií akciové společnosti E. a že jí za tuto zápůjčku dal v zástavu ony akcie. Ohledně takovéto ruční zástavy jest banka dle svých obchodních podmínek oprávněna, bez soudního řízení z ní se hojiti a k cíli tomu dáti papíry, jí v zástavu dané, na burse pražské, vídeňské, berlínské nebo jiné přísežným dohodcem nebo také z volné ruky prodati. Přísluší tudíž rekurentce ohledně akcií, o něž jde, právo zadržovací. S právy zadržovacími nakládati jest tak jako s právy zástavními, což znamená, že ohledně nich platí předpis §u 11 (1) vyr. ř., že nejsou dotčena vyrovnacím řízením, dále předpis §u 46 (1) vyr. ř., že netrpí újmou vyrovnáním, a předpis § 39 (2) správně (3) vyr. ř. o právu hlasovacím věřitelů odlučovacích. Obsahově nemění se však na právu zadržovacím ničeho a, je-li s právem tím spojeno právo, zástavu prodati, může toto právo i za vyrovnacího řízení vykonáno býti. Výkon tohoto práva není exekucí, jak omylně rekurentka v dopise svém z 11. ledna 1923 uvádí, není výkonem exekucního práva zástavního a proto ohledně výkonu tohoto práva ustano-